

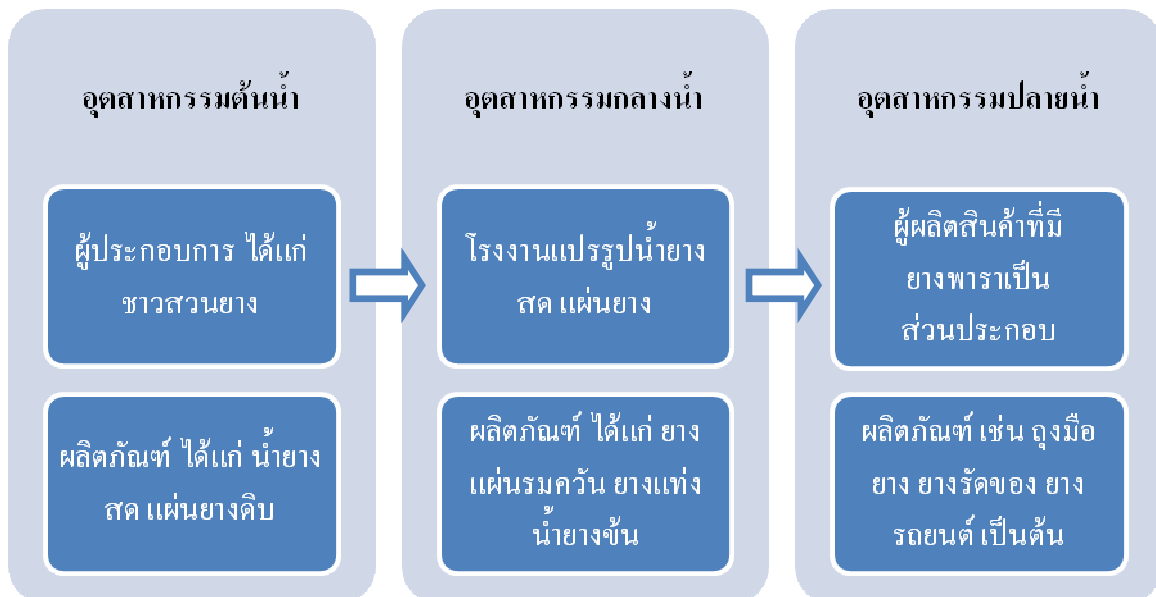
รายงานสถานภาพล่าสุดของอุตสาหกรรมยางพาราในจีน

1. นิยามและขอบเขต

อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารายางพาราจัดเป็นอุตสาหกรรมกลางน้ำ ซึ่งผลิตผลิตภัณฑ์ยางแปรรูปขึ้นต้นก่อนการนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น โดยกระบวนการของอุตสาหกรรมนี้เป็นการนำน้ำยางสดที่กรี๊ดได้จากต้นยางพารามาเข้าสู่กระบวนการแปรรูปให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและสะดวกแก่การนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ ซึ่งยางพาราแปรรูปที่ผลิตได้แบ่งออกได้เป็น 5 ชนิด ได้แก่ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง ยางเครป ยางแผ่นผึ่งแห้ง และน้ำยางข้น ยางพาราแปรรูปเหล่านี้จะนำไปใช้ในอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ การผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปอื่น ๆ เช่น ยางยานพาหนะ ประกอบด้วย ยางรถยนต์ ยางรถจักรยานยนต์ ยางรถจักรยาน ผลิตภัณฑ์ถุงมือยาง ถุงยางอนามัย ยางรัดของ และท่อต่างๆ เป็นต้น

ระบบโครงสร้างอุตสาหกรรมยางพาราประกอบด้วยอุตสาหกรรม 3 ส่วน ได้แก่ อุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยอุตสาหกรรมต้นน้ำ ได้แก่ ชาวสวนยาง ซึ่งมีผลิตภัณฑ์คือน้ำยางสดและยางแผ่นดิบ อุตสาหกรรมกลางน้ำ ได้แก่ อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น และอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ อุตสาหกรรมถุงมือยางและผลิตภัณฑ์ต่างๆ¹

รูปที่ 1 ลำดับอุตสาหกรรมยางพารา

¹ สมาคมยางพาราไทย. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2553 จาก <http://www.thainr.com/th>

ยางพาราเป็นยางที่เกิดมาจากพืชธรรมชาติ ซึ่งแตกต่างกับยางสังเคราะห์ ถึงแม้ว่าต้นยางพาราจะมีหลายชนิด แต่น้ำยางที่มีมูลค่าสูง คือ ยางบราซิล (Heveabraziliensis) ปริมาณการผลิตยางชนิดนี้ให้กับทั่วโลกมีถึงมากกว่าร้อยละ 99

การแปรรูปยางพาราเป็นผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูป โดยมีวัตถุดิบจากน้ำยางสดที่กรี๊ดได้จากต้นยาง มาสู่กระบวนการซึ่งมีการใช้สารเคมีและกรรมวิธีเพื่อให้ยางจับตัวสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ โดยมียางประเภทหลัก 5 ชนิด ซึ่งมีรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ดังนี้

1. ยางแผ่นรมควัน การผลิตยางแผ่นรมควันจะผลิตจากน้ำยางดิบหรือน้ำยางข้น โดยผ่านการกรองแยกสารเจือปนออกจากน้ำยางที่กรี๊ดได้จากต้นยาง นำมาผ่านกรรมวิธีทำให้ยางจับตัวด้วยกรดฟอร์มิก ซึ่งการผลิตยางแผ่นรมควันส่วนใหญ่จะนิยมการผลิตจากวัตถุดิบประเภทยางแผ่นดิบมากกว่าน้ำยางดิบ เนื่องจากมีขั้นตอนและกระบวนการแปรรูปที่น้อยกว่า
2. ยางแท่ง การผลิตยางแท่งเป็นกระบวนการแปรรูปโดยอาศัยวัตถุดิบ ได้แก่ น้ำยางดิบหรือเศษยาง โดยกระบวนการแปรรูปน้ำยางดิบจะทำได้จากการเทน้ำยางดิบลงถังรวมยางและทำให้จับตัวเป็นก้อน ก่อนการผ่านกรรมวิธีอัดยางเป็นแท่ง และสำหรับเศษยางก็จะต้องทำความสะอาดและย่อยให้มีขนาดเล็ก ก่อนผ่านกระบวนการอัดเป็นยางแท่ง ก่อนนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยางสำเร็จรูป อาทิ ล้อรถยนต์ สายพานต่างๆ ยางรองพื้น ยางกันกระแทก หรือพื้นรองเท้า เป็นต้น
3. น้ำยางข้น การผลิตน้ำยางข้นเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำน้ำยางดิบมาผสมกับสารรักษาสภาพน้ำยาง เช่น สารละลายแอมโมเนีย และนำไปปั่นแยกน้ำยางข้นด้วยเครื่องปั่นน้ำยางข้น ซึ่งจะนำไปผลิตเป็น ถูมือยาง ลูกโป่ง ถูยางอนามัย ที่นอนฟองน้ำ หรือเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทำจากยาง เป็นต้น
4. ยางเครป การผลิตยางเครปเป็นยางที่ผลิตโดยใช้น้ำยางสด ผสมกับเคมีภัณฑ์ อาทิ โซเดียมซัลไฟด์ หรือฟอร์มาลดีไฮด์ และผ่านกระบวนการแปรรูป โดยแบ่งยางเครปออกเป็น 2 ชนิดตามคุณภาพ ได้แก่ เครปสีจางหรือสีขาว (Pale crepe) ใช้น้ำยางสดเป็นวัตถุดิบ ซึ่งมีคุณภาพดีกว่า ยางเครปคุณภาพต่ำที่เรียกว่า เครปสีน้ำตาล (Brown crepe) ซึ่งใช้เศษยางหรือขี้ยางเป็นวัตถุดิบ ซึ่งจะนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ อาทิ กาว พื้นรองเท้า จุกขวด พลาสติกยาง ผ้ากอซ เป็นต้น
5. ยางแผ่นผึ่งแห้ง การผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งเป็นการทำให้น้ำยางดิบจับตัว และใช้สารเคมีประกอบ เช่น โซเดียมไบซัลไฟด์สำหรับการฟอกสี และการใช้พาราโนโตรฟินอลเพื่อป้องกันการเกิดเชื้อราบนแผ่นยาง โดยกรรมวิธีการผลิตอาจใช้วิธีการทำให้แห้งด้วยการผึ่งลมในที่ร่ม หรือการอบในโรงงานโดยปราศจากควัน ซึ่งสามารถจำแนกยางแผ่นผึ่งแห้งได้ เป็น 2 ชนิด ได้แก่ ยางแผ่นผึ่งแห้งที่ทำให้แห้งโดยวิธีการผึ่งลม (Air Dried Sheet) ซึ่งยางจะมีสีคล้ำและมีความชื้นในเนื้อยางสูง และยางแผ่นไม่รวมควัน ซึ่งจะมีคุณสมบัติของเนื้อยางที่แห้งกว่าและมีสีใส โดยยางแผ่นผึ่งแห้งนี้จะถูกนำไปใช้ในการผลิต กาว เส้นด้าย ตุ๊กตายางและรองเท้า เป็นต้น

นอกจากนั้นยังมียางธรรมชาติชนิดอื่นๆอีก เช่น ยางฮีเวียพลัส เอ็มจี (Heveaplus MG) ยางธรรมชาติอีพอกไซค์ ยางผง ยางธรรมชาติสก็ดโปรตีน ยางไซโคลซ์ (Cyclised Rubber) ยางเอสพี (SP Rubber) เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้จัดอยู่ในหมวดยางธรรมชาติ และอ้างอิงตามระบบ Harmonized system จะจัดเป็นสินค้าผลิตภัณฑ์ประเภทยางพาราธรรมชาติที่พิกัดศุลกากร 40.01

การศึกษาด้านภาพอุตสาหกรรมนี้ จะศึกษาอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในส่วนของอุตสาหกรรมกลาน้ำ ได้แก่ การแปรรูปยางธรรมชาติ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดของโลกมาตั้งแต่ปี 2534² ในขณะที่จีนเป็นประเทศที่มีปริมาณความต้องการใช้ยางธรรมชาติมากที่สุดสำหรับอุตสาหกรรมปลายน้ำต่างๆเช่นกัน โดยการศึกษาด้านภาพอุตสาหกรรมยางพาราของจีนนี้จะไม่กล่าวถึงยางสังเคราะห์ เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากโพลีเมอร์ที่มีอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์เป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำ

2. โครงสร้างอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีน

2.1 ภาพรวมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีน

อุตสาหกรรมยางพาราแปรรูปจัดเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและเป็นส่วนในการสนับสนุนอุตสาหกรรมต่างๆ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ การขนส่งคมนาคม การก่อสร้าง อิเล็กทรอนิกส์ การบินอวกาศ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี การเกษตร เครื่องจักร การทหาร และการชลประทาน เป็นต้น ซึ่งจากการพัฒนาและการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีน อย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้เกิดความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูปปริมาณมหาศาลภายในประเทศจีน

สภาพความต้องการในใช้ยางพาราโดยทั่วไปการใช้ยางมีอยู่ 2 แบบ คือ ยางรถยนต์ และยางธรรมชาติ การใช้ยางรถยนต์ เช่น รถส่วนบุคคล รถขนส่ง รวมถึงปริมาณการใช้ยางจากภายนอกประเทศ และยางจากภายในประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 15-25 ของยางทั้งหมด อุตสาหกรรมยางรถยนต์มีปริมาณมากถึง 3 ใน 4 ของปริมาณยางทั้งหมด

จีนเป็นประเทศที่มีความต้องการใช้ยางพาราแปรรูปมากที่สุดในโลก⁴ ในขณะที่ปัจจุบันจีนไม่สามารถผลิตยางพาราแปรรูปเพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศได้เอง จึงจำเป็นต้องอาศัยการนำเข้ายางธรรมชาติจากต่างประเทศ โดยปริมาณการผลิตยางพาราของจีนทั้งประเทศยังคงมีปริมาณน้อยกว่าประเทศผู้ผลิตยางพาราแปรรูปอันดับต้นๆของโลก อย่างเช่น ประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และอินเดีย

² หลักรชัย กิตติพล. นายกสมาคมยางพาราไทย. *ยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552-2556*. สืบค้นจากนายกสมาคมยางพาราไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2553, จาก http://www.thainr.com/th/message_detail.php?MID=123

³ สถิติยางไทย. *การใช้ยางธรรมชาติประเทศสำคัญ ปี 2545-2552*, จาก <http://www.thainr.com/th/detail-stat.php?statID=96> สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2553

⁴ สำนักข่าว ไซน่า เดลี่, *Rubber demand up on vehicle sector expansion*, 17 มีนาคม 2553.

ทั้งนี้จากการเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศ และการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ซึ่งมีส่วนในการบริโภคยางพาราแปรรูปเพื่อผลิตยางรถยนต์ ทำให้มีการคาดการณ์ว่าจีนจะยังมีปริมาณความต้องการใช้ยางพาราอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจีนจะเป็นประเทศที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ และมีการปลูกยางพาราเป็นปริมาณมาก แต่การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตยางพาราแปรรูปภายในประเทศของจีน ทำให้ไม่สามารถผลิตยางธรรมชาติได้ตามปริมาณที่คาดการณ์ อีกทั้งจีนเป็นประเทศที่มียางพาราเสียจากการผลิตมากที่สุดในโลก และเป็นประเทศที่ต้องการส่งเสริมการใช้ยางพาราเสียให้เป็นประโยชน์ เนื่องจากยางพาราเสียนั้นนำมารีไซเคิลหรือนำเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ได้ยาก และยังเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วสามารถรีไซเคิลยางพาราได้มากกว่า ร้อยละ 80 ในขณะที่จีนสามารถรีไซเคิลยางพาราได้เพียง ร้อยละ 60 ทำให้มีการคาดการณ์ว่าในปี ค.ศ. 2020 ปริมาณการเกิดยางพาราเสียของจีนจะเพิ่มถึงมากกว่า 6 ล้านตัน ซึ่งจะเกิดเป็นปัญหาการรีไซเคิลของประเทศจีน⁵

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาอุตสาหกรรมยางพารามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เทคโนโลยีการผลิตมีการพัฒนาไปไกล เพื่อให้สามารถผลิตยางพาราแปรรูปที่มีคุณภาพดีและสามารถตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้ สำหรับประเทศจีนที่ยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้ายางพาราจากต่างประเทศในปริมาณมาก ทำให้การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและคุณภาพผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูปของจีนนั้นทำได้ยาก

2.2 ภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมยางพาราของจีน

การแข่งขันในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีนนั้นมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบของจีน เช่น รัสเซีย เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น รวมทั้งไต้หวัน เป็นประเทศที่มีกำลังการผลิตส่วนเกินในอุตสาหกรรมยางพารา และสามารถผลิตยางพาราได้มากเกินความต้องการของตลาดภายในประเทศ ส่งผลให้ประเทศดังกล่าวต้องการขยายตลาดเข้าสู่ประเทศจีนไปพร้อมๆ กับนโยบายการเปิดตลาดของรัฐบาลจีน ซึ่งผู้ผลิตจากประเทศเพื่อนบ้านจะสามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดยางพาราของจีนได้โดยตรง⁶

นอกจากปัจจัยด้านกำลังการผลิตที่เกินกว่าความต้องการภายในประเทศของประเทศเพื่อนบ้านของจีนแล้ว ผู้ประกอบการในประเทศเพื่อนบ้านของจีนยังมีระบบการบริหารกิจการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าจีน ดังนั้นการแข่งขันโดยตรงจากต่างประเทศในตลาดยางพาราของจีนนั้นจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น อีกทั้งจีนยังมีจุดอ่อนในด้านของการขยายกำลังการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ด้อยกว่า เนื่องจากการขยายกำลังการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตยางพาราในจีนจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนในปริมาณสูงมากเพื่อนำเข้าเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยจากต่างประเทศ

^{5,6} 2009-2010 年 中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

แนวโน้มการแข่งขันในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีนยังได้รับแรงกดดันเพิ่มมากขึ้น เมื่ออุตสาหกรรมปลายน้ำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบยางพารา เช่น อุตสาหกรรมล้อรถ มีการปรับโครงสร้างเงินทุน ซึ่งบริษัทในอุตสาหกรรมปลายน้ำส่วนใหญ่ถือหุ้นโดยทุนต่างชาติ ทำให้จีนซึ่งมีข้อจำกัดด้านคุณภาพของสินค้า และการจัดการต้นทุนการผลิตอยู่แล้ว ยิ่งเสียเปรียบด้านการส่งออกและการเพิ่มกำลังการผลิต เพราะบริษัทในอุตสาหกรรมปลายน้ำที่ถือหุ้นโดยทุนต่างชาติเป็นปัจจัยที่สร้างข้อจำกัดในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีนในด้านของมาตรฐานการผลิต

อุปสรรคที่จีนยังต้องเผชิญในการแข่งขันนอกจากเทคโนโลยีการผลิตและกำลังการผลิตแล้ว จีนยังต้องประสบกับแรงกดดันด้านกำแพงการค้า เมื่อกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกำลังได้รับความสนใจมากขึ้น มีการออกกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบของสหภาพยุโรป เกิดเป็น “กำแพงสีเขียว” ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับยางพาราของจีน อย่างเช่น กฎระเบียบ REACH ซึ่งเป็นกฎระเบียบเกี่ยวกับสารเคมีและการใช้สารเคมีอย่างปลอดภัยของสหภาพยุโรป ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2007 ว่าด้วยเรื่องการจดทะเบียน การประเมิน การอนุญาต และการห้ามหรือจำกัดการผลิตหรือการใช้สารเคมี ซึ่งมีผลโดยตรงต่ออุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีน

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน มี 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่หนึ่ง การผลิตวัสดุผลิตภัณฑ์ยางพาราที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอุตสาหกรรมปลายน้ำ และประเด็นที่สอง ได้แก่ การลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากกระบวนการผลิตและแปรรูปยางพารา

สำหรับความเสียหายใต้ภาวะการแข่งขันของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีนนั้น เกิดจากปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินระหว่างประเทศทำให้ตลาดยางพาราเกิดความผันผวนไม่แน่นอน เนื่องจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจในต่างประเทศต่างชะลอตัวลง ให้การส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราของจีนนั้นมีอัตราเติบโตที่น้อยลง อีกทั้งวิกฤตเศรษฐกิจนี้ยังส่งผลกระทบต่อราคาวัตถุดิบยางพาราโดยตรง ทำให้เกิดผลกระทบต่อศักยภาพในการขยายกำลังการผลิตยางพาราในจีน และเนื่องจากกำลังการผลิตยางพาราภายในประเทศจีนไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้จีนต้องพึ่งพาการนำเข้ายางพาราจากต่างประเทศมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราของจีนในระยะยาว

3. ปริมาณความต้องการใช้ยางพาราในจีน

ยางพาราได้รับการจัดให้เป็นวัตถุดิบอุตสาหกรรมมีความสำคัญกับเศรษฐกิจจีน การพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมาของจีนทำให้ปริมาณความต้องการยางพาราเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับภาวะขาดแคลนมากรองจากน้ำมันปิโตรเลียม สินแร่และโลหะ เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์อย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศจีนกลายเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกยางล้อรถที่ใหญ่อันดับสองของโลก อีกทั้งบริษัทยางรถยนต์ขนาดใหญ่ต่างได้ย้ายฐานการผลิตเข้าสู่ประเทศจีน

จากการเปรียบเทียบตัวเลขการบริโภคยางพาราในประเทศจีน ระหว่างเดือน มกราคม ถึง เดือน พฤษภาคม ปี 2009 และ 2010 พบว่า จีนมีอัตราการบริโภคยางพาราเพิ่มสูงขึ้นถึง ร้อยละ 28 ซึ่งจากเดิม ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2009 จีนบริโภคยางพารา 1,110,000 ตัน ขณะที่ในปี 2010 มีปริมาณการบริโภค 1,421,000 ตัน⁷ ซึ่งปริมาณการบริโภคยางพาราดังกล่าวนั้น มีปริมาณมากกว่าปริมาณการนำเข้าเป็นจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจีนยังคงจำเป็นต้องพึ่งพายางพาราที่กักตุนไว้ก่อนหน้านี้ เพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภค ซึ่งความต้องการยางพาราของจีนนั้น มีแหล่งที่มา 2 แหล่ง ได้แก่ การบริโภคภายในประเทศเพื่อใช้ในอุตสาหกรรม และการส่งออก ซึ่งมีสถิติตัวเลขความต้องการดังนี้

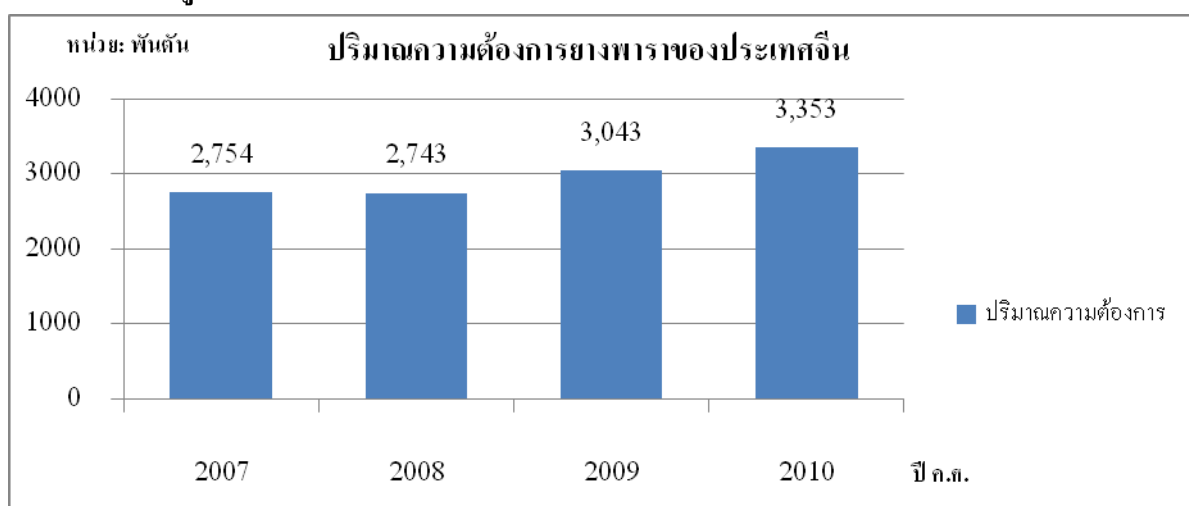
ตารางที่ 1 ปริมาณความต้องการยางพาราของประเทศจีน (หน่วย : พันตัน)

ปี	ปริมาณการบริโภค	ปริมาณการส่งออก	รวม
2007	2,750	4	2,754
2008	2,740	3	2,743
2009	3,040	3	3,043
2010 ⁸	3,350	3	3,353

ที่มา : ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าปริมาณความต้องการยางพาราในประเทศจีนนั้นมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการจากปริมาณการบริโภคภายในประเทศ

รูปที่ 2 แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของปริมาณความต้องการยางพาราของจีนรายปี

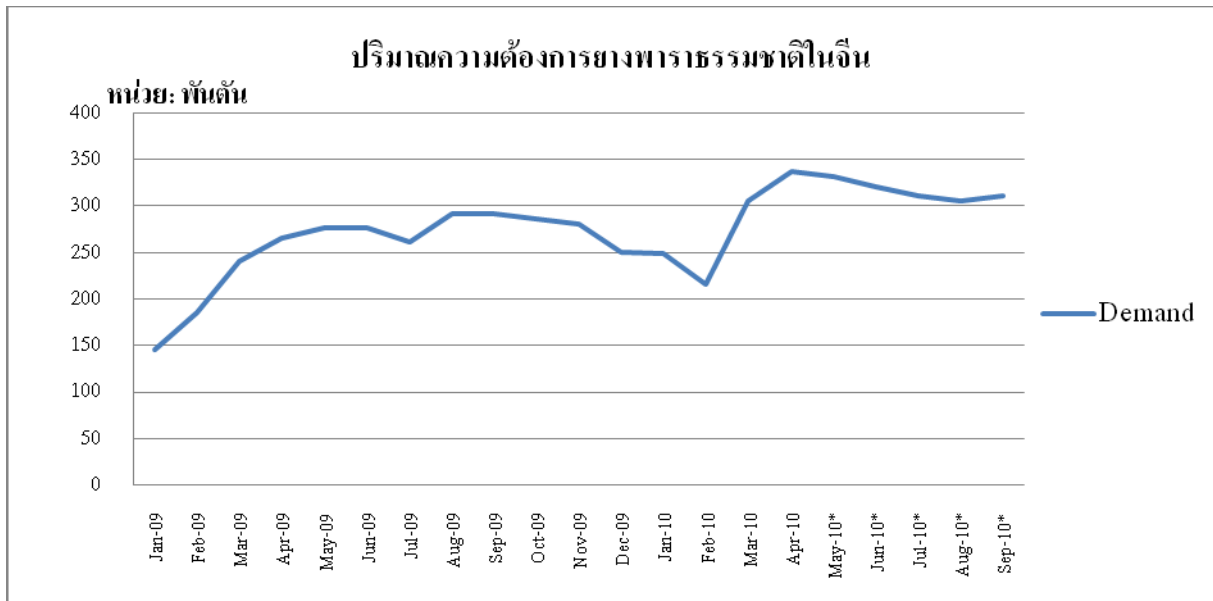
ที่มา : ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

⁷ Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.6 June 2010

⁸ ข้อมูลรายงานล่าสุดถึงเดือนกลางเดือนกรกฎาคม 2010

หากเปรียบเทียบปริมาณการใช้ยางพาราในจีนตั้งแต่เดือนมกราคม ปี 2009 จนกระทั่งถึงเดือนมีนาคมปี 2010 แสดงได้ข้อชัดเจนว่าจีนมีความต้องการยางพาราเพิ่มสูงขึ้น โดยตั้งแต่เดือนมีนาคม 2010 เป็นต้นไป มีการคาดการณ์ว่าปริมาณความต้องการยางพาราจีนนับรายเดือนจะมีปริมาณสูงถึง 300,000 ตันต่อเดือน โดยที่การคาดการณ์ล่วงหน้าแสดงให้เห็นว่าปริมาณความต้องการจะไม่ลดลงต่ำกว่าปริมาณ 300,000 ตันต่อเดือน ต่อเนื่องไปจนจบไตรมาสที่ 3 ของปี 2010

รูปที่ 3 แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของปริมาณความต้องการยางพาราของจีนรายเดือน

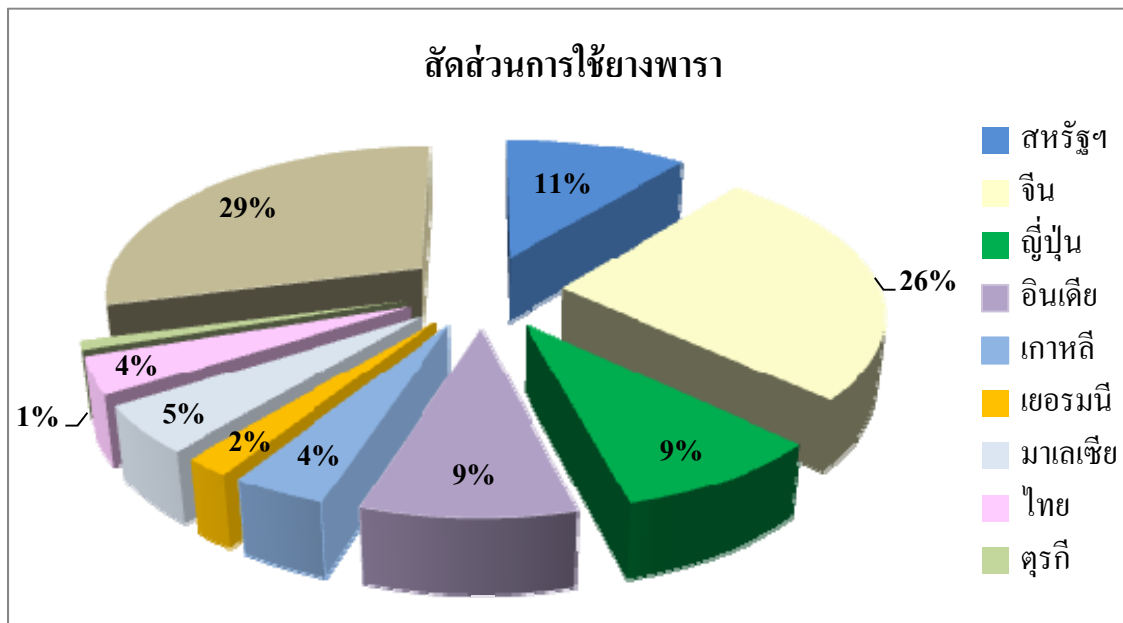
หมายเหตุ : *ข้อมูลเดือนพฤษภาคม 2010 – กันยายน 2010 เป็นข้อมูลการพยากรณ์

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

ด้วยอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เติบโตอย่างต่อเนื่องในจีนส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของปริมาณความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมของประเทศจีน โดยปัจจุบันจีนได้กลายเป็นประเทศหลักสำคัญของการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมและมีปริมาณการใช้มากเป็นอันดับที่หนึ่งของโลก ซึ่งมีปริมาณการใช้ยางพาราทั้งสิ้นร้อยละ 26⁹ ของปริมาณการใช้ยางพาราทั่วโลก โดยหากเปรียบเทียบสัดส่วนปริมาณการใช้ยางพาราของจีนกับประเทศสำคัญจากปริมาณการใช้ยางพาราทั่วโลกเป็นดังนี้

⁹ Geojit Comtrade Research Desk. (2010). *Natural Rubber: Will the Rally Continue?*. Geojit Comtrade Ltd.

รูปที่ 4 สัดส่วนปริมาณการใช้ยางพาราของจีน ต่อปริมาณการใช้ของประเทศอื่นทั่วโลก

ที่มา: ปรับปรุงจาก Geojit Comtrade Research Desk. (2010). *Natural Rubber: Will the Rally Continue?*. Geojit Comtrade Ltd.

4. ปริมาณกำลังการผลิตยางพาราในจีน

แม้ว่าจีนจะเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมที่มีความต้องการยางพาราเป็นจำนวนมาก แต่จีนเองไม่สามารถผลิตยางพาราเองภายในประเทศได้ตามปริมาณที่ต้องการ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางภูมิอากาศของประเทศจีนที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตและการผลิตน้ำยางของต้นยาง ประกอบกับเขตการผลิตยางพาราของจีนซึ่งมีเนื้อที่จำกัดด้วยเขตสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม ยังได้รับผลกระทบจากภัยความหนาวเย็นและทำให้ต้นยางเกิดเป็นโรค ทำให้เริ่มกรีดยางได้ช้าลงและได้ในปริมาณที่น้อยมาก ซึ่งปัจจุบันจีนมีแหล่งเพาะปลูกยางพาราสำคัญอยู่ที่มณฑลไห่หนาน (แหล่งเพาะปลูกยางอันดับ 1 ของจีน มีสัดส่วนเกือบร้อยละ 60 ของพื้นที่เพาะปลูกยางทั้งประเทศจีน) มณฑลยูนนาน เขตปกครองตนเองกว่างซี จ้วงและบางพื้นที่ในมณฑลกว่างตุง และฝูเจี้ยน เนื่องจากมีภูมิอากาศร้อนชื้นเหมาะต่อการทำสวนยาง¹⁰

จากการพัฒนาอุตสาหกรรมมาแล้วมาแล้วถึง 40 ปี ประเทศจีนมีพื้นที่เพาะปลูกยางพารา จัดอยู่ในอันดับ 4 ของโลก เทียบกับพื้นที่เพาะปลูกของโลกอยู่ที่ร้อยละ 6.2 ซึ่งในนั้นรวมถึงมณฑลยูนนาน ไห่หนาน กวางตุง กวางสี ฝูเจี้ยน อีกทั้งยางพารายังเป็นตัวค้าทุนเกษตรกรในพื้นที่เขตร้อนของจีน และยังช่วยบรรเทาความต้องการยางพาราของกรมกลาโหมและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ของประเทศ

¹⁰ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า (2008) .ตลาดยางพาราในจีน. จาก<http://www.ryt9.com/s/exim/333406>

หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง ความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากปี 1993 เป็นครั้งแรกที่การใช้ยางมากกว่าประเทศญี่ปุ่น รองจากอเมริกาซึ่งเป็นอันดับ 2 ของโลกที่ใช้ยางมากที่สุด โดยร้อยละ 70 ใช้ในอุตสาหกรรมยางรถยนต์และร้อยละ 30 ใช้กับอุตสาหกรรมยางต่างๆ เช่น สายยาง รองเท้ายาง ท่อยาง ถุงมือ ถุงยางอนามัย เป็นต้น

ด้วยข้อจำกัดทางด้านพื้นที่ทำให้จีนได้ใช้นโยบายขยายพื้นที่ปลูกยางโดยอาศัยประเทศเพื่อนบ้านอย่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งจีนได้สนับสนุนให้มีการปลูกยางเพิ่มเติมในลาวเป็นพื้นที่หลักล้านไร่ โดยจีนจะเป็นผู้ซื้อเองทั้งหมด¹¹

ปัจจุบันจีนจะไม่ขยายพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราในประเทศอีก เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลกระทบมาจากการทำสวนยาง เพราะต้นยางพาราจะดูดน้ำในดิน ส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำในดินลดลง ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่เพาะปลูกยางพารามีปริมาณน้อยกว่าปริมาณน้ำฝนในเขตพื้นที่ป่าธรรมชาติ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหาอย่างเช่น ปริมาณระดับน้ำในแม่น้ำโขงลดลงอย่างรวดเร็วเนื่องจากการเพาะปลูกยางพารา นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพอีกด้วย

ข้อได้เปรียบในการปลูกยางพาราของจีนที่มีเหนือประเทศอื่นๆ ได้แก่ ระบบการเพาะปลูกที่มีความเข้มงวด และการตรวจสอบที่ดี โดยเกษตรกรผู้เพาะปลูกยางพาราจีนจะมีระเบียบในการกรีดยาง เช่น ในช่วงที่สภาพอากาศมีอุณหภูมิไม่เหมาะสมเกษตรกรจะไม่ทำการกรีดยางเด็ดขาด เพื่อให้ได้ปริมาณน้ำยางที่มากที่สุด นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังให้การสนับสนุนเกษตรกรและให้ความช่วยเหลือในกรณีที่เกษตรกรประสบปัญหาในด้านการเพาะปลูก เช่น เมื่อต้นยางประสบโรคระบาด ทางรัฐจะเข้าช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา เป็นต้น นอกจากนี้จีนได้พยายามพัฒนาสายพันธุ์ยางพาราอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถเพาะปลูกได้ในสภาพแวดล้อมของประเทศจีนเอง รวมทั้งพัฒนาให้เกิดยางสายพันธุ์ที่ให้น้ำยางปริมาณมากอีกด้วย

ตลอดระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมาจีนยังคงมีการเพาะปลูกยางพารามากเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในช่วงหลังจะมีการคาดการณ์ว่าจีนจะหยุดการขยายพื้นที่ แต่ใช้การเพาะปลูกและรับซื้อยางพาราธรรมชาติจากประเทศเพื่อนบ้านแทน ซึ่งตัวเลขพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราของจีนทั้งที่ปลูกเพิ่มเติมขยายจากพื้นที่เก่าและการปลูกทดแทนในพื้นที่เดิม มีดังต่อไปนี้

¹¹ คมชัดลึก (25 มกราคม 2553). จับตาวิกฤตยางพาราในทศวรรษหน้า เมื่อจีนใช้เพื่อนบ้านเป็นฐานปลูกเอง. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2553, จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20100125/45840/45840.html>

ตารางที่ 2 ปริมาณการปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกเพิ่มและปลูกทดแทน)

ปี	ปริมาณเพาะปลูก (1,000 เฮกตาร์)
2003	36.3
2004	40.3
2005	44.2
2006	58.2
2007	65.1
2008	49.1
2009	63.0

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

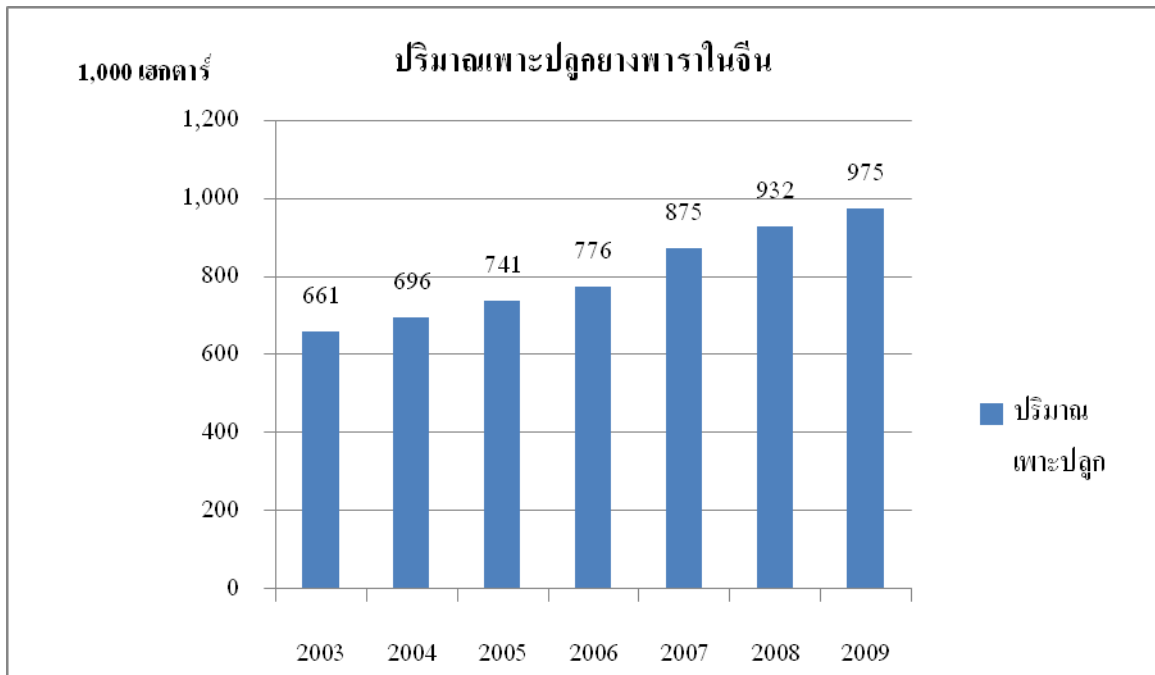
สำหรับพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราทั้งหมดของจีนมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา ซึ่งมีตัวเลขพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราในจีนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ปริมาณพื้นที่การปลูกยางพารา

ปี	ปริมาณพื้นที่เพาะปลูก (1,000 เฮกตาร์)
2003	661
2004	696
2005	741
2006	776
2007	875
2008	932
2009	975

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

รูปที่ 5 แนวโน้มการขยายปริมาณพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราในจีน

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

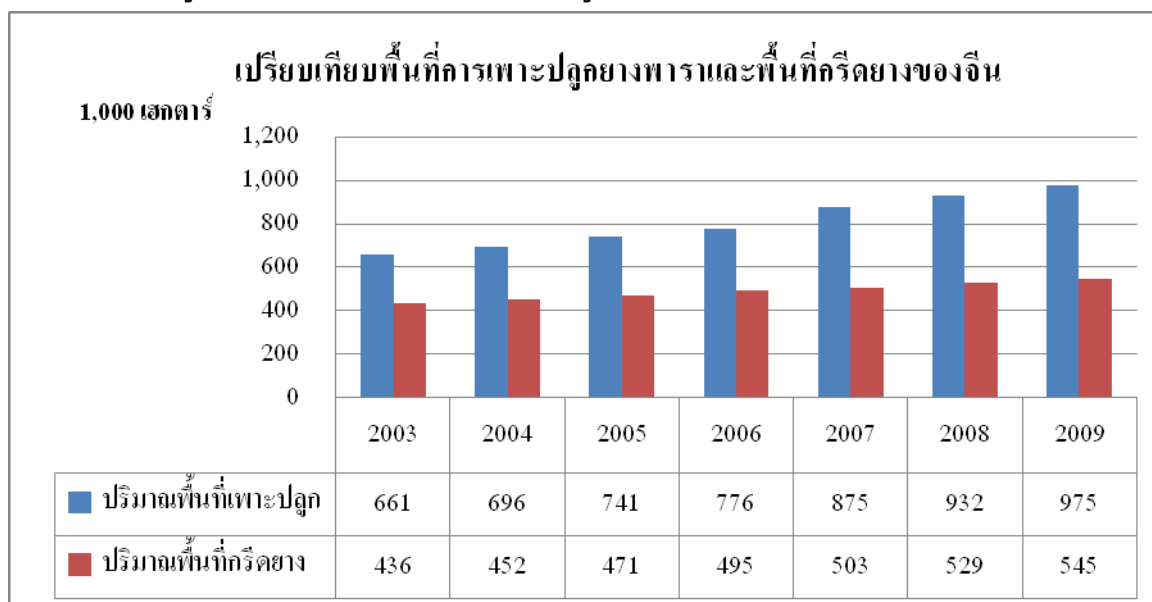
สิ่งสำคัญนอกเหนือจากการขยายพื้นที่การเพาะปลูกสวนยางของจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้น ได้แก่ ปริมาณพื้นที่กรีดยาง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นไปพร้อมกับปริมาณพื้นที่สวนยางเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4 ปริมาณพื้นที่การกรีดยาง

ปี	ปริมาณพื้นที่ที่เกี่ยวเกี่ยว(1,000 เฮกตาร์)
2003	436
2004	452
2005	471
2006	495
2007	503
2008	529
2009	545

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

รูปที่ 6 เปรียบเทียบพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราและพื้นที่กรีดยางของจีน

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

อย่างไรก็ดีเมื่อเปรียบเทียบอัตราผลผลิตระหว่างพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราและปริมาณพื้นที่ที่สามารถกรีดยางได้นั้น จะพบว่าอัตราผลผลิตของจีนยังคงน้อยกว่าประเทศผู้ผลิตยางพาราลำดับต้นๆ ของประเทศอย่างเช่น ไทย อินเดีย เป็นต้น โดยสามารถเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบอัตราผลผลิตยางพารา ระหว่าง จีน ไทย และ อินเดีย (หน่วย: 1,000 เฮกตาร์)

ปี ค.ศ.	จีน			ไทย			อินเดีย		
	พื้นที่เพาะปลูก	พื้นที่กรีดยาง	สัดส่วนผลผลิต	พื้นที่เพาะปลูก	พื้นที่กรีดยาง	สัดส่วนผลผลิต	พื้นที่เพาะปลูก	พื้นที่กรีดยาง	สัดส่วนผลผลิต
2003	661	436	65.96%	2,019	1,601	79.30%	576	428	74.31%
2004	696	452	64.94%	2,072	1,658	80.02%	584	440	75.34%
2005	741	471	63.56%	2,190	1,691	77.21%	598	447	74.75%
2006	776	495	63.79%	2,297	1,743	75.88%	615	454	73.82%
2007	875	503	57.49%	2,458	1,774	72.17%	635	459	72.28%
2008	932	529	56.76%	2,675	1,819	68.00%	662	463	69.94%
2009	975	545	55.90%	2,761	1,856	67.22%	687	466	67.83%

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า จีนมีอัตราส่วนการผลิตยางพาราที่น้อยลง เนื่องจากผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางภูมิอากาศของประเทศจีนที่ไม่เอื้อต่อการเพาะปลูก ภัยหนาวและโรคต้นยาง ซึ่งจะเห็นว่า จีนมีอัตราส่วนผลผลิตพื้นที่การกรีดยางต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดเพียงร้อยละ 55-65 เท่านั้น ในขณะที่ประเทศอินเดียมีประสิทธิภาพการผลิตสูงกว่าด้วยอัตราผลผลิตพื้นที่การกรีดยางต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดที่ร้อยละ 67 – 75 และประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีผลผลิตยางพารามากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่งของโลกในปัจจุบัน มีสัดส่วนถึงร้อยละ 67 – 80 ในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา

ทั่วทั้งประเทศจีน พื้นที่ที่สามารถปลูกยางพาราได้มีเพียง มณฑลไหหลำ และทางใต้ของมณฑลกวางตุ้ง ยูนนาน และกวางสี หลังจากเพาะปลูกมาแล้วกว่าหลาย 10 ปี ปัจจุบันนี้พื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกยางยังมีน้อยลง พื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศจีนมีเพียง 10 ล้านไร่ เนื่องจากการเก็บเกี่ยวที่ไม่เหมือนกับพืชผลอื่นๆ ซึ่งต้องใช้เวลาอย่างน้อย 6-7 ปีถึงจะกรีดยางได้ จึงทำให้นักลงทุนรายใหญ่ไม่อยากจะมาลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ มีเพียงภาคการเกษตรของรัฐและเกษตรกรบางส่วนเท่านั้นที่ประกอบอาชีพนี้

หากเปรียบเทียบผลผลิตยางธรรมชาติต่อพื้นที่การกรีดยาง 1 เฮกเตอร์ ยังแสดงให้เห็นได้อีกว่า จีนยังคงมีปริมาณผลผลิตยางที่น้อยกว่า ประเทศอื่นๆอย่างเห็นได้ชัด โดยตัวเลขแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบปริมาณผลผลิตยางพาราเฉลี่ยต่อพื้นที่การกรีดยาง (หน่วย: กิโลกรัม/ เฮกเตอร์)

ปี	จีน	ไทย	อินเดีย
2003	1,296	1,796	1,654
2004	1,268	1,800	1,689
2005	1,082	1,736	1,727
2006	1,128	1,800	1,879
2007	1,053	1,723	1,767
2008	1,182	1,698	1,903
2009	1,200	1,704	1,760

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

จากตารางจะเห็นได้ว่าจากข้อมูลตลอดระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา จีนสามารถผลิตยางรวมเฉลี่ยที่ 1,173 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ ในขณะที่ไทยและอินเดียสามารถผลิตได้เฉลี่ย 1,751 และ 1,778 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ตามลำดับ ประเด็นดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ทำให้จีนต้องการพัฒนาสายพันธุ์ยางที่สามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตมากในสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศของประเทศจีน อีกทั้งยังทำให้จีนต้องอาศัยประเทศเพื่อนบ้านในการปลูกยางพาราและนำเข้าสู่ประเทศต่อไป

5. การนำเข้าและการส่งออกของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

เศรษฐกิจของประเทศจีนตลอด 20 ปีที่ผ่านมาในช่วงทศวรรษที่ 80 ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี เนื่องจากความต้องการทางการตลาดได้ขยายตัวมากขึ้น ในขณะเดียวกันประชากรของประเทศจีนที่มีจำนวนมหาศาล ทำให้ไม่สามารถคาดการณ์ปริมาณความต้องการของตลาดได้อย่างชัดเจน ซึ่งช่วงที่เศรษฐกิจมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ปริมาณการใช้รถยนต์เพิ่มขึ้นจึงผลักดันให้ตลาดยางรถยนต์ส่งผลถึงความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มสูงขึ้น

ปัจจุบันนี้นอกจากประเทศญี่ปุ่นแล้ว ประเทศจีนที่เป็นประเทศที่นำเข้ายางพาราจากประเทศไทยมากที่สุด ผู้ผลิตยางรถยนต์ต่างก็พยายามหาแหล่งวัตถุดิบ ขณะเดียวกันประเทศที่ผลิตยางพาราในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเร่งรีบร่วมมือกับประเทศจีน โดยประเทศมาเลเซียได้เพิ่มการผลิตยางมากขึ้น ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียคาดหวังว่าจะสามารถขยายการส่งออกยางพาราไปยังประเทศจีนมากขึ้น

อินโดนีเซียส่งยางพาราไปยังประเทศจีนไม่ถึงร้อยละ 10 ของผลผลิตต่อปี เพราะว่าบริษัทยางรถยนต์ของจีน ใช้เฉพาะแผ่นยางรมควันที่ผลิตจากประเทศไทยเท่านั้น เนื่องจากมีบริษัทต่างชาติเข้าสู่ตลาดยางในประเทศจีน อุตสาหกรรมยางรถยนต์จึงได้พัฒนาด้านเทคโนโลยีมากขึ้น เพื่อที่จะนำไปใช้กับผลิตภัณฑ์ยางชนิดอื่นๆ ได้ รวมถึงยางของอินโดนีเซียด้วย

ด้วยสถานการณ์ความต้องการยางพาราของจีนที่มีปริมาณสูง เพื่อใช้ในการป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมต่างๆ และปริมาณกำลังการผลิตของจีนที่มีข้อจำกัด ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ทำให้ปัจจุบันการตอบสนองต่อความต้องการยางพาราภายในประเทศของจีนจะยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าเป็นหลักสำคัญ อีกทั้งการส่งออกยางพารานั้นมีปริมาณน้อยมากเนื่องจากความต้องการภายในประเทศนั้นมีปริมาณมาก ซึ่งการนำเข้าและการส่งออกยางพาราของจีนนั้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การนำเข้ายางพาราของจีน

ปัจจุบันประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้กลายเป็นประเทศคู่ค้าหลักสำคัญที่สุดสำหรับการนำเข้ายางพาราของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม และพม่า¹² ซึ่งประเทศในภูมิภาคอาเซียนต่างได้รับสิทธิประโยชน์ในการส่งออกยางพาราให้กับประเทศจีนตามเงื่อนไขข้อตกลงเขตเสรีการค้า อาเซียน – จีน อีกด้วย

จากสถานการณ์ดังกล่าว จีนจำเป็นต้องพึ่งพาประเทศกลุ่มอาเซียนในการนำเข้าปริมาณยางพาราเพื่อให้เพียงพอต่ออุตสาหกรรมรถยนต์ที่อาศัยยางพาราเป็นวัตถุดิบ ซึ่งได้ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดด้านราคาและการนำเข้าเทคโนโลยีสู่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

ในช่วงระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2003 – 2009 จีนเป็นประเทศที่มีการนำเข้ายางพาราสูงที่สุดในกลุ่มประเทศสมาชิกสมาคมประเทศผู้ผลิตยางพารา โดยนำเข้าเป็นปริมาณเฉลี่ย 1,424,000 ตันต่อปี ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลรายปีได้ตามตารางต่อไปนี้

¹² Xu Wen-Ying (2010). *Production and import situation analysis of China's NR industry.*

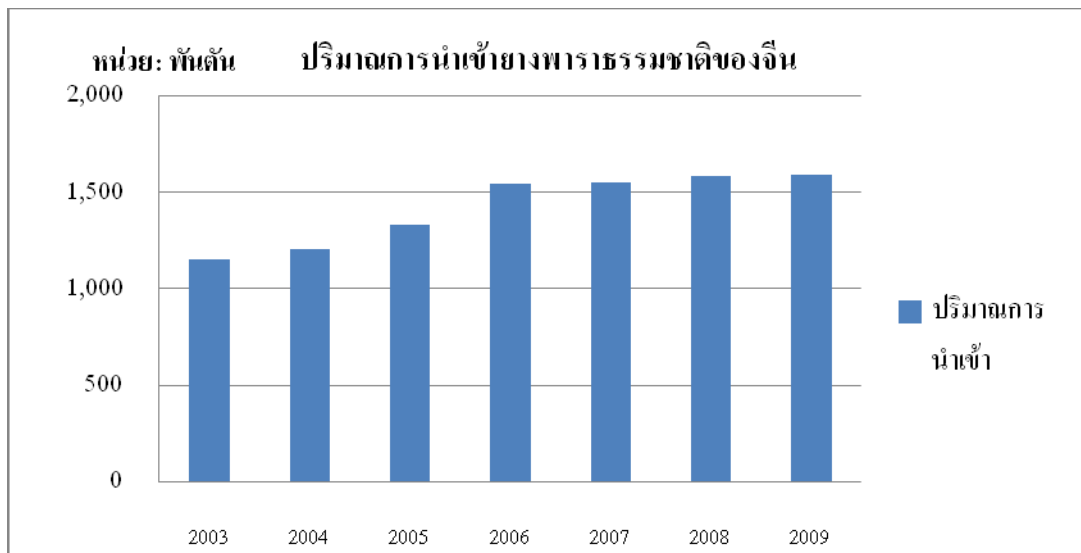
ตารางที่ 7 ปริมาณการนำเข้ายางพาราของจีน (หน่วย: พันตัน)

ปี	ปริมาณการนำเข้า
2003	1,151
2004	1,209
2005	1,334
2006	1,550
2007	1,552
2008	1,584
2009	1,591

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

หากพิจารณาข้อมูลสถิติปริมาณการนำเข้าดังกล่าว จะเห็นว่าจีนมีการนำเข้าในปริมาณที่เพิ่มขึ้นทุกปี และเพิ่มในอัตราที่สูงขึ้นตั้งแต่ ปี 2005 เป็นต้นมา และมีแนวโน้มการนำเข้าที่ค่อนข้างคงที่ตั้งแต่ โดยเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ในปี 2006 – 2009

รูปที่ 7 แนวโน้มการนำเข้ายางพาราของจีน

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

ในปี 2010 นี้จีนมีปริมาณการนำเข้าในครึ่งปีแรก ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน ทั้งหมดราว 783,000 ตัน¹³ โดยในเดือนพฤษภาคมมีปริมาณการนำเข้าลดลงอย่างมาก ซึ่งมีตัวเลขการนำเข้ารายเดือน ดังนี้

ตารางที่ 8 ปริมาณการนำเข้ายางพาราของจีนตั้งแต่เดือน มกราคม – มิถุนายน 2010 (หน่วย: พันตัน)

เดือน	ปริมาณการนำเข้า
มกราคม	175
กุมภาพันธ์	117
มีนาคม	183
เมษายน	133
พฤษภาคม	89
มิถุนายน	104

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

ในปัจจุบันสืบเนื่องจากปริมาณความต้องการนำเข้ายางพาราของจีนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้ราคายางนั้นมีราคาสูงขึ้นมาก ประกอบกับการเริ่มฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ นอกจากนั้นยังมีการคาดการณ์กันว่ายางพาราทั่วโลกจะไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค แม้ว่า จะมีพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราเพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยปัญหาภัยธรรมชาติและสภาพอากาศที่แห้งแล้ง ส่งผลกระทบให้ปริมาณการผลิตลดลง นอกจากนั้นในประเทศไทยและอินเดียต้องประสบกับภาวะภัยแล้งอย่างหนัก รวมถึงเขตพื้นที่มณฑลยูนนานอันเป็นแหล่งเพาะปลูกยางพาราของจีนเช่นกัน ทำให้มีการคาดการณ์ว่า ปริมาณการผลิตจะลดลงมากกว่า ร้อยละ 20 และจากสภาวะทางธรรมชาติที่ไม่เอื้ออำนวยส่งผลให้ครึ่งปีแรกของปี 2553 นั้นมีผลผลิตยางไม่เพียงพอต่อความต้องการ¹⁴

ในอนาคตได้มีการพยากรณ์ว่าจีนอาจมีการนำเข้ายางพาราเพื่อตอบสนองให้แก่ความต้องการปริมาณมหาศาลในประเทศ โดยคาดการณ์ว่าอาจมีการนำเข้ามากกว่า 2.04 ล้านตันในปี 2011 และ 2.15 ล้านตันในปี 2012¹⁵

สำหรับมูลค่าการนำเข้ายางพารา จากข้อมูลที่ยันทักโดย United Nation Commodity Trade Statistics Database สินค้าประเภทยางพารา ตั้งแต่ปี 2003 - 2009 เป็นดังนี้

¹³ Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

¹⁴ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เมืองกวางโจว (2010). สถานการณ์การนำเข้ายางพาราของประเทศจีน. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศฯ สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2553, จาก <http://www.depthai.go.th/DEP/DOC/53/53004092.pdf>

¹⁵ 2009-2010 年中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

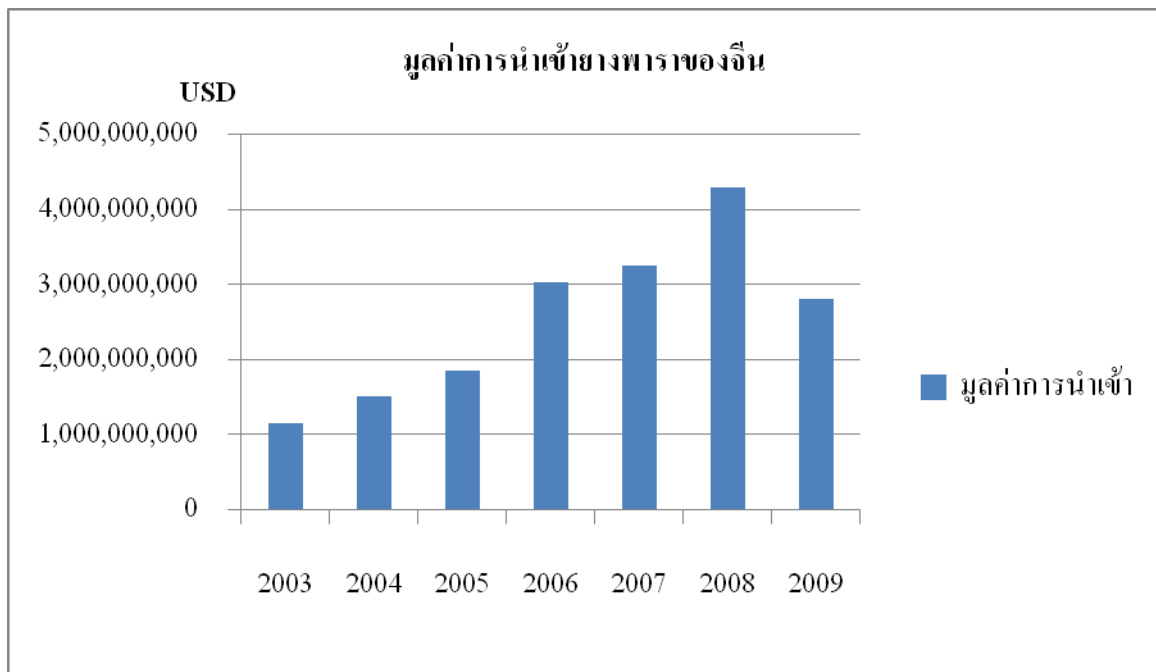
ตารางที่ 9 มูลค่าการนำเข้ายางพาราของจีน (หน่วย: เหรียญสหรัฐ)

ปี	มูลค่าการนำเข้า
2003	1,155,101,867
2004	1,524,504,882
2005	1,854,895,011
2006	3,029,599,956
2007	3,258,525,506
2008	4,302,033,669
2009	2,814,183,907

ที่มา: ปรับปรุงจาก United Nations Commodity Trade Statistics Database

จากข้อมูลสถิติมูลค่าการนำเข้ายางพาราแสดงให้เห็นแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นของมูลค่าการนำเข้ามาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2003 – 2008 และมีมูลค่าลดลงในปี 2009 อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีการคาดการณ์ว่ามูลค่าการนำเข้ายางพาราของจีนจะยังเพิ่มสูงขึ้นต่อไป

รูปที่ 8 แนวโน้มมูลค่าการนำเข้ายางพาราของจีน

ที่มา: ปรับปรุงจาก United Nations Commodity Trade Statistics Database

5.2 การส่งออกยางพาราของจีน

สถานภาพการส่งออกยางพาราของจีนนั้น ไม่ได้มีความโดดเด่นทั้งทางด้านมูลค่าหรือปริมาณการนำเข้าแต่อย่างใด เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่การปลูกยางพาราได้น้อยเพราะสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย มีข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการแปรรูปยางพารา อีกทั้งประเทศใกล้เคียงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังเป็นประเทศที่มีกำลังการผลิตยางพาราเพื่อการส่งออกที่โดดเด่นกว่ามาก ทั้งด้านคุณภาพ ราคา และปริมาณ

ปริมาณการส่งออกยางพาราของจีนนั้นนับเป็นปริมาณน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการนำเข้า อีกทั้งหากเปรียบเทียบกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งประเทศผู้ผลิตยางพาราอื่นๆ จีนไม่ได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับประเทศผู้ส่งออกยางพาราในอันดับต้นของโลก

จากสถิติเปรียบเทียบปริมาณการนำเข้ายางพาราการส่งออก โดยข้อมูลจาก Association of Natural Rubber Producing Countries แสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมหาศาลของปริมาณการนำเข้าและการส่งออกยางพาราของจีน ดังนี้

ตารางที่ 10 ตัวเลขปริมาณการนำเข้า – ส่งออกยางพาราและส่วนต่างของจีน ในปี 2003 – 2009

หน่วย: พันตัน

ปี ค.ศ.	ปริมาณการนำเข้า	ปริมาณการส่งออก	ผลต่าง
2003	1,151	1	1,150
2004	1,209	2	1,207
2005	1,334	5	1,329
2006	1,550	4	1,546
2007	1,552	4	1,548
2008	1,584	3	1,581
2009	1,591	3	1,588

ที่มา: ปรับปรุงจาก Association of Natural Rubber Producing Countries, *Monthly Bulletin of Natural Rubber Trends & Statistics*, Vol.2 No.7 July 2010

หากเปรียบเทียบการนำเข้าและการส่งออกจากมูลค่า ยางพาราเป็นสินค้าที่จีนเสียดุลการค้าอย่างมหาศาลในแต่ละปี อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะขาดดุลการค้าเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะขาดดุลลดลงในปี 2009 ก็ตาม

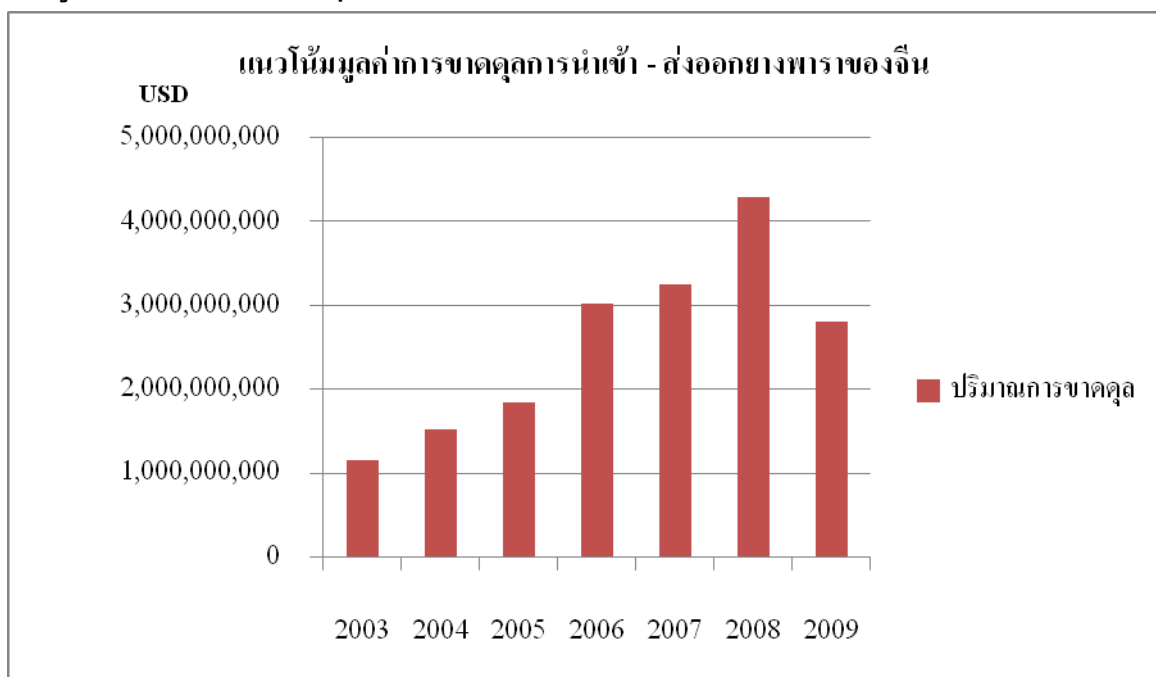
ตารางที่ 11 ตัวเลขมูลค่าการนำเข้า – ส่งออกยางพาราและดุลการค้าของจีน ในปี 2003 – 2009

หน่วย: เหรียญสหรัฐ

ปี ค.ศ.	มูลค่าการนำเข้า	มูลค่าการส่งออก	+ เกินดุล/-ขาดดุล
2003	1,155,101,867	1,571,309	-1,153,530,558
2004	1,524,504,882	812,297	-1,523,692,585
2005	1,854,895,011	6,919,573	-1,847,975,438
2006	3,029,599,956	7,801,792	-3,021,798,164
2007	3,258,525,506	9,156,181	-3,249,369,325
2008	4,302,033,669	8,652,163	-4,293,381,506
2009	2,814,183,907	6,305,118	-2,807,878,789

ที่มา: ปรับปรุงจาก United Nations Commodity Trade Statistics Database

รูปที่ 9 แนวโน้มการขาดดุลการค้าจากการนำเข้า – ส่งออก ยางพาราของจีน ตั้งแต่ปี 2003-2009

ที่มา: ปรับปรุงจาก United Nations Commodity Trade Statistics Database

6. ความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

ในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา จีนได้แสวงหาความร่วมมือกับประเทศผู้ผลิตยางพาราธรรมชาติ รวมทั้งประเทศผู้ก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการผลิตและแปรรูปยาง เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการนำเข้าและส่งออกยางพาราโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านนโยบายราคา รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาการผลิตยางตั้งแต่การพัฒนากล้ายางจนกระทั่งการผลิตและแปรรูปยางพารา

6.1 หน่วยงานความร่วมมือสำคัญระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมที่จีนเป็นสมาชิก

สำหรับความสัมพันธ์กับหน่วยงานความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญ จีนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ The Association of Natural Rubber Producing Countries (ANRPC) และสภาวิจัยและพัฒนายางระหว่างประเทศ International Rubber Research and Development Board (IRRDB) โดยมีรายละเอียดดังนี้

➤ The Association of Natural Rubber Producing Countries (ANRPC)

สมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ หรือ ANRPC ก่อตั้งขึ้นในปี 1970 ซึ่งเป็นหน่วยงานความร่วมมือระหว่างภาครัฐของประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ ในปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 11 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา ไทยและเวียดนาม ซึ่งประเทศสมาชิก 11 ประเทศสามารถผลิตยางได้รวมทั้งสิ้นกว่าร้อยละ 94 ของปริมาณการผลิตยางทั่วทั้งโลก ซึ่งจีนเข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิกลำดับที่ 9 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2007 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงผลิตภาพจากการผลิตยางพารา การลดต้นทุน และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา และเพิ่มรายได้ รวมทั้งความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้แก่เกษตรกรผู้ทำสวนยาง

การเข้าเป็นสมาชิกของ ANRPC นี้เป็นการสร้างความร่วมมือเพื่อรองรับกับปัญหาภายใต้สถานการณ์และอุปสรรคในการผลิตยางพาราอันเนื่องมาจาก ค่าแรงที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว การขาดแรงงานที่มีทักษะ ความไม่แน่นอนของโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการผลิต การปลูกที่ให้ผลผลิตได้ไม่มาก และไม่สามารถสร้างรายได้เทียบเท่ากับการปลูกสวนปาล์มน้ำมัน ซึ่ง ANRPC อำนวยความสะดวกในการกำหนดนโยบายและเจรจาต่อรองในการเผชิญปัญหาทั่วไปในการผลิตยาง หนึ่งในความสำคัญคือประเทศสมาชิกของ ANRPC จะมีสิทธิ์ได้รับรับเครดิตตาม Clean Development Mechanism (CDM) ของพิธีสารเกียวโตเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สำหรับประโยชน์แก่ประเทศสมาชิก รัฐบาลของประเทศสมาชิกจะได้รับการสนับสนุนด้านการส่งออกยางพารา และอำนาจการต่อรอง รวมทั้งการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการผลิต การนำเข้าและส่งออกยางพารา โดย ANRPC จะเป็นองค์กรผู้ประสานความร่วมมือ และให้ข้อมูลข่าวสารรวมทั้งการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

➤ International Rubber Research and Development Board (IRRDB)

สภาวิจัยและพัฒนายางระหว่างประเทศ ตั้งขึ้นโดยความร่วมมือของสถาบันวิจัยและพัฒนาจากทุกทวีปมีหน้าที่ควบคุมและวางแผน นโยบายการวิจัยและพัฒนายางระหว่างประเทศที่เป็นสมาชิก ประกอบด้วย คือ กัมพูชา บราซิล แคนเมอรูน จีน ฝรั่งเศส กาบอง อินโดนีเซีย เม็กซิโก ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา ไทย มาเลเซีย และเวียดนาม สำนักเลขาธิการตั้งอยู่ที่ กรุงกัวลาลัมเปอร์ประเทศมาเลเซีย

สภาวิจัยและพัฒนายางระหว่างประเทศก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี 1934 เนื่องจากปัญหาราคายางพาราที่ตกต่ำลงในช่วงปี 1930 และต่อมาได้พัฒนารอบความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาและประสบการณ์ รวมทั้งการร่วมมือเพื่อลดการใช้ทรัพยากรด้วย

นอกเหนือจากสมาคมประเทศผู้ผลิตยางพาราธรรมชาติและสภาวิจัยและพัฒนายางระหว่างประเทศที่จีนเข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วยแล้วนั้น จีนยังเป็นสมาชิกเครือข่ายการประชุมยางนานาชาติ หรือ International Rubber Conference Organization ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดการประชุมนานาชาติเกี่ยวกับสถานการณ์อุตสาหกรรมยางในปัจจุบัน ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศผู้ผลิตยางพาราที่เป็นสมาชิกอีกด้วย

6.2 หน่วยงานความร่วมมือสำคัญระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมที่จีนไม่ได้เป็นสมาชิก

หน่วยงานความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญที่จีนไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก และหน่วยงานดังกล่าวมีบทบาทต่อสถานภาพของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน รวมไปถึงอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราระดับโลกด้วยนั้น ได้แก่ International Rubber Consortium, Limited (IRCo)

International Rubber Consortium, Limited (IRCo) เป็นองค์กรจำหน่ายวัตถุดิบยางพาราธรรมชาติที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2003 โดยมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 3 ประเทศได้แก่ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตยางพาราธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยวัตถุประสงค์ในการสร้างความร่วมมือ ได้แก่ การรักษาความมั่นคงของราคายางพาราและการปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ซึ่งการรวมกลุ่มนี้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการรวมตัวของกลุ่มประเทศผู้ค้าน้ำมันอย่าง โอเปค ซึ่งทิศทางการทำงานของ IRCo นั้นเป็นที่ยอมรับกันอย่างชัดเจนว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อความต้องการและการจำหน่ายยางพาราระหว่างประเทศ รวมถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของราคายางระหว่างประเทศและมีบทบาทต่อแนวโน้มอุตสาหกรรมยางพาราของประเทศต่างๆ

กลุ่มประเทศสมาชิกของ IRCo นั้นมีปริมาณการจำหน่ายยางพารามากกว่าร้อยละ 65 ของปริมาณจำหน่ายยางพาราธรรมชาติทั่วโลก ซึ่งพฤติกรรมและนโยบายขององค์กรมีบทบาทมากต่อการกำหนดทิศทางของนโยบายยางพาราระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามยังเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศสมาชิกในบางครั้ง เนื่องจากประเทศสมาชิกทั้งสามประเทศนั้น มีปริมาณการผลิต ส่วนแบ่งทางการตลาดในตลาดยางพาราระหว่างประเทศที่แตกต่างกัน รวมทั้งต่างก็มีปริมาณการส่งออกที่แตกต่างกันด้วย พร้อมกับกับราคายางพาราระหว่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดปัญหาการปฏิบัติตามข้อตกลงของหน่วยงานซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก ซึ่งประเทศไทยเคยถอนตัวออกเป็นครั้งคราวอันเนื่องมาจากจากแผนความร่วมมือที่จะลดการผลิตยางพารา

อย่างไรก็ดีตั้งแต่ครั้งปีหลังของปี 2008 เป็นต้นมา จากภาวะราคายางพาราระหว่างประเทศที่ตกต่ำลงมา ทำให้ IRCo เริ่มมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในตลาดยางพาราธรรมชาติระหว่างประเทศอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งประเทศสมาชิกทั้ง 3 ประเทศได้เริ่มประสานและปฏิบัติตามกรอบข้อตกลงการผลิตและการส่งออกใน

ปลายปี 2008 อีกครั้ง ซึ่งในปี 2009 IRCo ได้ลดประมาณการจำหน่ายกว่า 9.1 แสนตัน เพื่อค้ำยันราคา ยางพารา ซึ่งจากข้อตกลงดังกล่าวในไตรมาสแรกประเทศไทยได้ลดการส่งออกลง 1.3 แสนตัน อินโดนีเซีย ลดการส่งออกลง 1.16 แสนตัน และมาเลเซียลดการส่งออกลง 2.2 หมื่นตัน¹⁶ ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อราคา ยางพาราธรรมชาติทั่วโลก

7. นโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีน

ปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจที่สำคัญของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีนที่สำคัญอย่าง หนึ่ง ได้แก่ นโยบายของภาครัฐบาลจีนที่ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา ซึ่งปัจจุบันภาย หลังที่จีนได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งขององค์การการค้าโลกอย่างเป็นทางการแล้วนั้น แนวทางการกำหนด นโยบายแล่วิธีปฏิบัติของรัฐบาลได้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลจีนได้มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน ดังนี้

➤ นโยบายการส่งออกยางพาราของรัฐบาล

ภายหลังจากที่จีนได้เปิดประเทศและได้เปลี่ยนระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนโดยรัฐเป็นระบบที่ อาศัยกลไกราคาหรือกลไกตลาด ทำให้เห็นนโยบายการส่งออกยางพาราของภาครัฐมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อ การรักษาปริมาณการผลิตและการกำหนดราคา การนำแนวนโยบายการส่งออกของรัฐมาใช้จะดำเนินการ ในช่วงที่ราคายางพาราตกต่ำ และปล่อยส่งออกในช่วงที่ราคาสูงเพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่าง ปริมาณการผลิตและปริมาณการบริโภคตามกลไกตลาด

ในการส่งออกยางพาราธรรมชาติของภาครัฐบาลจีนนั้นมักจะไม่มีการประกาศผ่านสื่อเท่าไร แต่ ตั้งแต่ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2008 นโยบายการส่งออกของภาครัฐด้วยความเสี่ยงที่สูงนั้นกำลังได้รับความ สนใจ ซึ่งในช่วงนั้นราคายางพาราของจีนนั้นตกต่ำลงอย่างมากในช่วงเวลาอันสั้น ซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่าง ใหญ่หลวงกับผู้ประกอบการ ดังนั้นในช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลจีนได้ดำเนินนโยบายช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ผลิตยางพาราด้วยมาตรการการรับซื้อ ตามข้อตกลงการส่งออกยางพาราของภาครัฐที่ลงนามร่วมกับ ผู้ประกอบการในเขตไหหลำและเขตยูนนาน

นโยบายการส่งออกยางพาราของภาครัฐบาลจีนในช่วงเวลาดังกล่าว ได้แก่ การส่งออกยางพาราจาก เกษตรกรสวนยางในเขตไหหลำ 5.5 หมื่นตันและการรับซื้อจากเขตยูนนานจำนวน 5 หมื่นตันซึ่ง ดำเนินการแล้วเสร็จภายในหกเดือนแรกของปี 2009 โดยในช่วงแรกจะทำการรับซื้อยางพาราจากมณฑล ไหลำเป็นจำนวน 3 หมื่นตันและมณฑลยูนนานเป็นจำนวน 2.5 หมื่นตัน ภายในเดือนเมษายน ของปี 2009 ในราคาซื้อรับซื้อ 14,600 หยวนต่อตัน และผู้ประกอบการของทั้งสองมณฑลจะต้องทำการส่งยางพารา

¹⁶ 2009-2010 年中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

จำนวนที่เหลือในช่วงเดือนเมษายนถึงสิงหาคม¹⁷ และรัฐบาลมีนโยบายที่รับสำรองยางพาราต่อไปหากราคายางพารายังคงตกต่ำลงอยู่

จากนโยบายการสำรองราคาของภาครัฐบาลที่ชัดเจนนี้ เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ทำสวนยางและยังเป็นการผ่อนคลายแรงกดดันทางด้านราคาที่มีต่อผู้ประกอบการในจีนอย่างมาก

➤ นโยบายด้านภาษีศุลกากรและโควตาดำเนินการนำเข้า

ตั้งแต่ก่อนปี 2000 จีนประสบปัญหาการลักลอบค้ายางพาราโดยการหนีภาษีบริเวณพื้นที่ชายแดนทางตอนใต้ ทำให้ตลาดยางพาราของจีนได้รับผลกระทบอย่างหนัก และเป็นปัญหาด้านรายได้ของเกษตรกรผู้ทำสวนยางในเขตพื้นที่ไหหลำและยูนนาน รัฐบาลจีนจึงดำเนินการอย่างหนักในการปราบปรามและป้องกันการลักลอบแบบหนีภาษี รัฐบาลจีนได้ใช้ระบบโควตาดำเนินการนำเข้าและระบบการให้ใบอนุญาตนำเข้า ตั้งแต่ที่จีนเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกอย่างเป็นทางการเมื่อเดือน ธันวาคม 2001

อัตราภาษีศุลกากรขั้นต่ำสุดในการนำเข้ายางพาราภายในโควตา กำหนดให้ ยางพารามาตรฐานเสียภาษีร้อยละ 20 น้ำยางพาราเสียร้อยละ 10 และประเทศที่ได้รับสิทธิการส่งยางพารายังจีนนอกเหนือจากโควตาดำเนินการนำเข้าให้เสียภาษีร้อยละ 25 จากอัตราภาษีธรรมดาทั่วไปที่ให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตที่ร้อยละ 40

สำหรับผู้ประกอบการที่การแปรรูปยางพาราเพื่อการส่งออก การประกอบชิ้นส่วนที่ใช้ยางพาราและการค้าต่างตอบแทนนั้น จะได้รับการสนับสนุนด้านภาษีการนำเข้า โดยสามารถนำเข้ายางพาราธรรมชาติได้ด้วยอัตราภาษีศุลกากรร้อยละ 0 ซึ่งยังคงใช้อัตรานี้อยู่กระทั่งปัจจุบัน

อย่างไรก็ตามภายหลังจากเปิดเสรีการค้าอาเซียน – จีน การนำเข้ายางพาราของจีนนั้นยังไม่มีมีการปรับลดอัตราภาษีแต่อย่างใด เนื่องจากยางพารานั้นจัดอยู่ในหมวดสินค้าที่มีความอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive list) ซึ่งมีนโยบายในการปรับลดภาษีลงเหลือร้อยละ 50 จากอัตราเดิมในปีที่ 10 หรือปี 2015 ซึ่งสินค้าที่มีในรายนี้จะมิได้ไม่เกิน 100 รายการ

➤ นโยบายการให้คืนภาษีส่งออก

การให้คืนภาษีส่งออกนับเป็นนโยบายที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการส่งออกยางพารานั้นมีกำไรสุทธิในการประกอบการมากขึ้น ซึ่งอัตราการคืนภาษีของการส่งออกยางพาราและอุตสาหกรรมยางพาราได้ปรับเป็น ร้อยละ 13 ซึ่งมีบทบาทในการสร้างกำไรที่มากขึ้นให้แก่อุตสาหกรรม ซึ่งช่วยให้อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีนก้าวออกจากภาวะตกต่ำ และมีการเติบโตขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

¹⁷ 2009-2010 年中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

➤ นโยบายการกระตุ้นการบริโภค

ในอดีตที่ผ่านมา นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐบาลจีนที่มีต่ออุตสาหกรรมแปรรูปยางพารานั้นยังไม่ชัดเจน จนกระทั่งการพัฒนาเศรษฐกิจได้รับผลกระทบในปี 2008 จากวิกฤตการณ์ทางการเงินระดับโลก ทำให้รัฐบาลได้ออกนโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมและการกระตุ้นการบริโภคอย่างเป็นระบบ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการกระตุ้นการบริโภคยางพาราภายในประเทศครั้งใหญ่ ซึ่งจากมติของคณะรัฐมนตรีได้มีความเห็นชอบให้มีแผนการส่งเสริมการผลิตรถยนต์ โดยมีมาตรการที่เป็นรูปธรรมที่สำคัญคือ การลดอัตราภาษีการซื้อรถยนต์ให้เหลือร้อยละ 5 สำหรับรถยนต์โดยสารขนาดเล็กกว่าเครื่องยนต์ 1600 ซีซี รวมทั้งแผนการนำรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลของรัฐบาลจีน ก็เป็นการกระตุ้นปริมาณการผลิตยางล้อรถ ซึ่งอาศัยยางพาราเป็นส่วนสำคัญในการผลิต ซึ่งเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมยางพาราในทางอ้อมด้วย

8. ภาวะการลงทุนในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่คล่องตัว และ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะจีนได้เข้าสู่ WTO ผู้ผลิตจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศจีนมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้อุตสาหกรรมยางพาราจีนได้รับทั้งโอกาส และมีการแข่งขันค่อนข้างสูง

ปัจจุบันนี้อุตสาหกรรมยางพาราของจีน ได้เปิดเสรีทางการค้าด้านยางพาราแล้ว ภายใน 10 ปีที่ผ่านมา จากที่ไม่มีต่างชาติเข้ามาลงทุนเลย ปัจจุบันมีถึง 1 ใน 3 ของทั้งหมด

เริ่มจากปี 1990 ที่มณฑลเหอหนานหนึ่งได้สร้างโรงงานขึ้น ต่อมามีการสร้างโรงงานค้าปลีกซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนรายแรกกับยางกูดเยียร์ ตามมาด้วยการร่วมทุนกับบริษัทยาง บริจิส โตน สร้างโรงงานที่มณฑลเสี้ยนหยาง และได้ร่วมทุนกับประเทศฝรั่งเศสสร้างโรงงานยาง มิซซลิน ปี 2000 นอกจากนั้นยางมิซซลินยังได้ขยายโรงงานขึ้นอีกที่เซี่ยงไฮ้

ประเทศเกาหลีได้เข้ามาร่วมทุนเปิดโรงงานผลิตยางรถยนต์ที่จีนถึง 4 แห่ง และฮ่องกงเข้ามาซื้อโรงงานเป็นจำนวน 5 แห่ง จากรัฐบาลจีนหลังจากนั้นได้ตั้งบริษัทขึ้นเอง (บริษัท ยางโค้งกู่ แห่งประเทศฮ่องกง) อินโดนีเซียก็เข้ามาลงทุนในจีนเช่นกัน รวมถึงได้หวันก็มีโรงงานผลิตยางรถยนต์อยู่ 4 แห่งใหญ่ หลังจากขยายกำลังการผลิตเข้าสู่ประเทศจีน และยังสร้างโรงงานขึ้นอีก 6 แห่งในเขตจินตอนใต้ บริษัทเหล่านี้ ปริมาณการผลิตอยู่ในร้อยละ 35 ของปริมาณการผลิตภายในประเทศจีน

การที่นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในจีนเป็นแหล่งนำมาจากเงินตราต่างประเทศ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยและยังเป็นที่ดึงดูดผู้ใช้แรงงาน แต่ในอีกด้านหนึ่งนักลงทุนเหล่านั้นยังไม่ยึดฐานของตลาดภายในประเทศจึงก่อให้เกิดการแข่งขันสูง เป็นผลให้อุตสาหกรรมยางพาราภายในประเทศจีนขาดทุน

ในช่วงปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีนนั้นได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอย่างมั่นคงมาโดยตลอด ขนาดของอุตสาหกรรมมีการขยายวงกว้างขึ้นมีผู้ประกอบการเข้าร่วมในอุตสาหกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการสินทรัพย์และเงินทุนรวมของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารายังมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอีกด้วย จากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติจีนระบุว่า เงินทุนรวมของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของ

จีนเมื่อปลายเดือนสิงหาคม 2009 สินทรัพย์เงินทุนของสาขาอาชีพยางพาราในจีนนั้นมีถึง 328,023 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.6 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปี 2008¹⁸

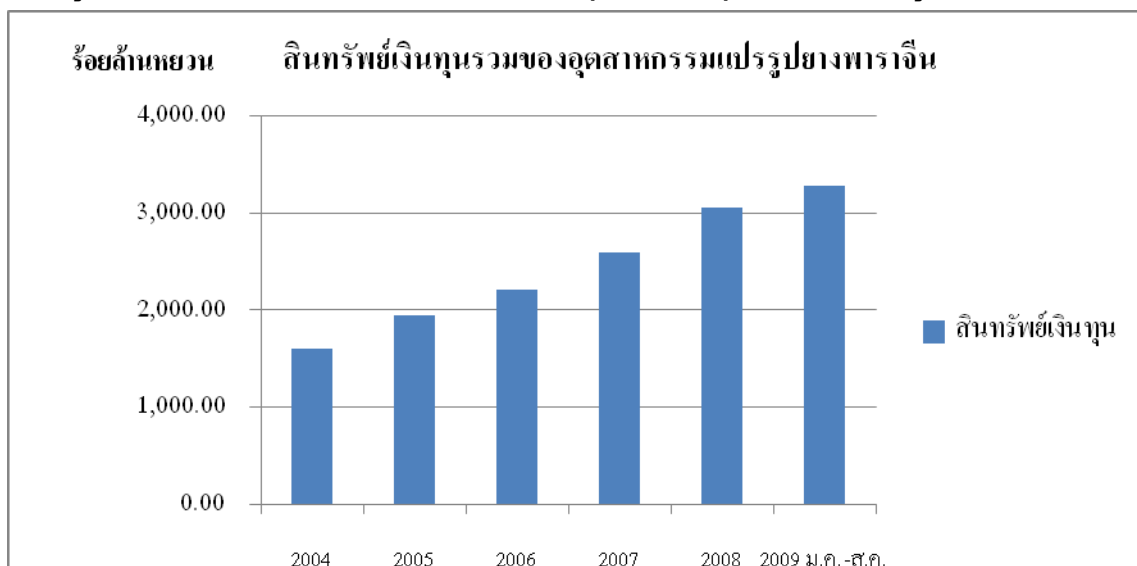
ตารางที่ 12 สินทรัพย์เงินทุนรวมของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

ปี	ทรัพย์สินรวม (ร้อยล้านหยวน)	อัตราการเติบโตเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกัน
2004	1,595.13	ร้อยละ 17.6
2005	1,934.10	ร้อยละ 21.3
2006	2,211.07	ร้อยละ 14.3
2007	2,582.91	ร้อยละ 16.8
2008	3,055.28	ร้อยละ 18.3
2009 (ม.ค. - ส.ค.)	3,280.23	ร้อยละ 17.6

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติจีน อ้างใน 2009-2010 年中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

หากพิจารณาสินทรัพย์และเงินทุนรวมในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีน จะเห็นว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2004 -2009 ถึงแม้ว่าจะมีอัตราการเติบโตที่น้อยกว่าปี 2008 แต่อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมนี้ยังคงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

รูปที่ 10 แนวโน้มการเติบโตของสินทรัพย์เงินทุนรวมของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติจีน อ้างใน 2009-2010 年中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

¹⁸ 2009-2010 年中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

➤ **ต้นทุนอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน**

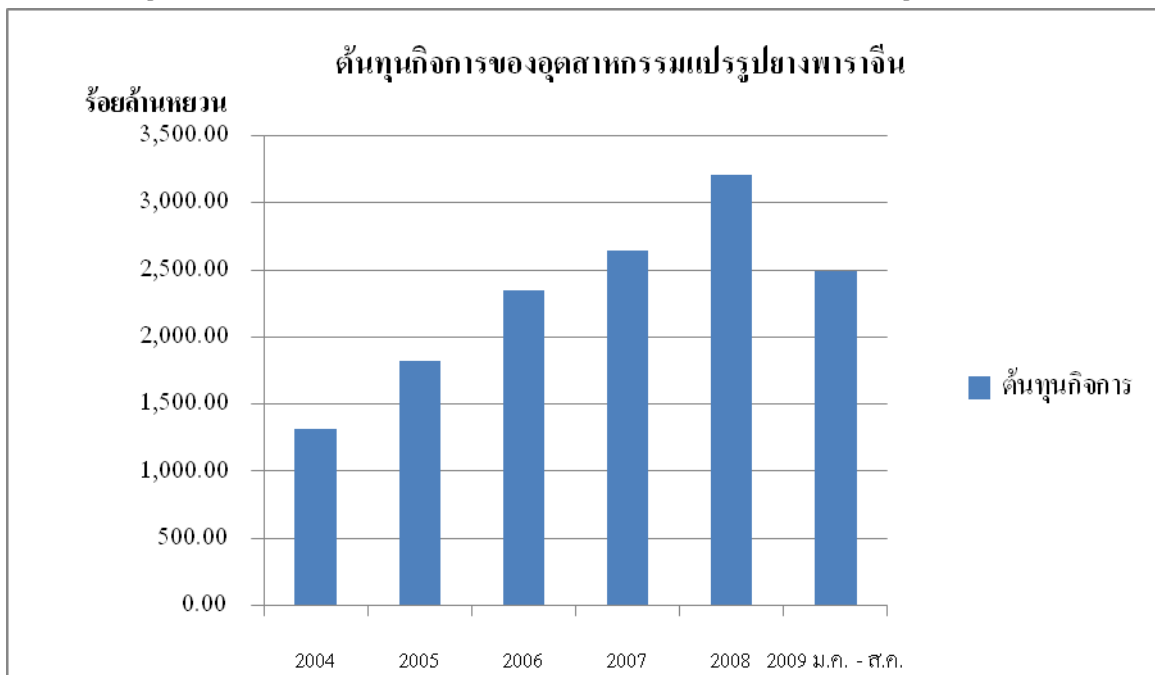
หากพิจารณาในด้านต้นทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีน แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของต้นทุนจากการประกอบกิจการ อันสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมและจำนวนผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบริษัทขนาดเล็กที่มีการบริหารจัดการและเทคโนโลยีการผลิตและแปรรูปยางพาราของจีนนั้นยังคงตามหลังประเทศผู้ผลิตยางพาราอื่นๆ เป็นเหตุให้จีนเป็นประเทศที่มีต้นทุนการแปรรูปยางพาราที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 13 ต้นทุนจากการประกอบกิจการของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

ปี	ต้นทุนกิจการ (ร้อยล้านบาท)	อัตราการเติบโตเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกัน
2004	1,305.57	ร้อยละ 16.9
2005	1,818.08	ร้อยละ 39.3
2006	2,346.27	ร้อยละ 29.1
2007	2,640.62	ร้อยละ 12.5
2008	3,200.64	ร้อยละ 21.2
2009 (ม.ค. - ส.ค.)	2,489.06	ร้อยละ 23.8

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติจีน อ้างใน 2009-2010 年中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

รูปที่ 11 แนวโน้มการเติบโตของต้นทุนกิจการของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติจีน อ้างใน 2009-2010 年中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

➤ **ประสิทธิภาพการประกอบการในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีน**

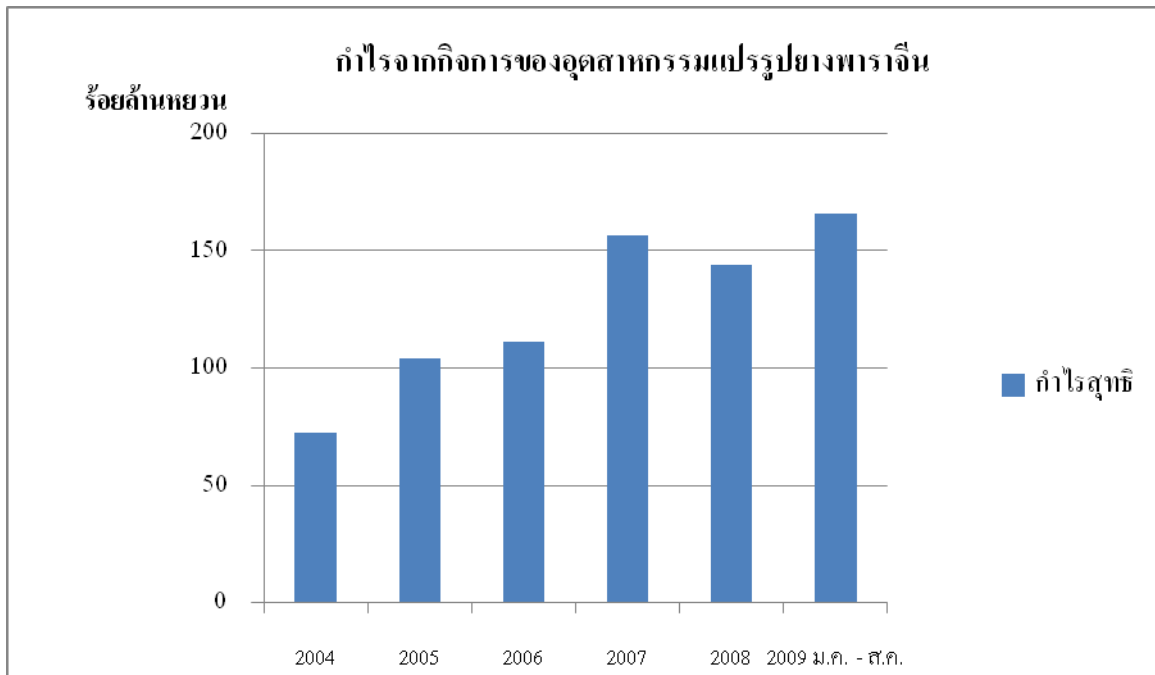
การวัดประสิทธิภาพการประกอบการในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีนนั้น เป็นกาประเมินประสิทธิภาพจากกำไรจากการประกอบการเป็นตัวชี้วัด ซึ่งจากสถิติที่ผ่านมาตั้งแต่ช่วงปี 2004 จนถึงเดือนสิงหาคมปี 2009 นั้นจีนมีตัวเลขกำไรจากการประกอบกิจการที่ค่อนข้างผันผวน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของตลาดยางพาราโลก ซึ่งอิงกับราคาซื้อขายยางพาราระหว่างประเทศ การเติบโตอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานการณ์ทางการเงินระดับโลกด้วย ซึ่งถ้าพิจารณาจากยอดกำไรอุตสาหกรรมยางพาราจีนสามารถทำกำไรได้อย่างต่อเนื่อง แต่ถ้าพิจารณาโดยละเอียดจากการขยายตัวของเงินทุนในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีนซึ่งเป็นตัววัดความเติบโตของอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่แนวโน้มของประสิทธิภาพในการประกอบการนั้น ไม่ได้เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมแต่อย่างใด โดยเฉพาะในช่วงปี 2007 – 2008 ที่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีนมีการเติบโตด้านเงินลงทุนกว่า ร้อยละ 18.3 แต่อัตรากำไรกลับลดลงถึงร้อยละ 8 ซึ่งเป็นข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า ยางพารานั้นเป็นอุตสาหกรรมที่มีความอ่อนไหวค่อนข้างมากและมีความเสี่ยงในการประกอบการค่อนข้างสูงจากปัจจัยต่างๆที่มีผลกระทบ

ตารางที่ 14 ยอดกำไรจากการประกอบกิจการของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

ปี	กำไรสุทธิ (ร้อยล้านบาท)	อัตรากำไรเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกัน
2004	71.90	ร้อยละ 16.4
2005	103.57	ร้อยละ 44.1
2006	111.04	ร้อยละ 7.2
2007	156.32	ร้อยละ 40.8
2008	143.86	ร้อยละ -8.0
2009 (ม.ค. – ส.ค.)	165.58	ร้อยละ 20.1

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติจีน อ้างใน 2009-2010 年 中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

รูปที่ 12 ประสิทธิภาพการประกอบกิจการของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจีน

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติจีน อ้างใน 2009-2010 年 中国橡胶行业市场预测及投资分析报告

9. บทสรุป

ในปัจจุบันจีนเป็นประเทศที่มีปริมาณความต้องการยางพารามากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลก เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ แต่เนื่องการผลิตยางของเอกชนจีนนั้นไม่ได้มาตรฐาน และเทคโนโลยีไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอ ส่งผลให้เกิดความสับสนเปลืองทางด้านวัตถุดิบ เกษตรกรผู้ปลูกยางไม่มีประสิทธิภาพ และขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีทางการผลิตและการดูแล อีกทั้งภาคเอกชนเป็นองค์กรที่ค่อนข้างเล็กและคุณภาพการผลิตต่ำส่งผลให้คุณภาพยางต่ำไปด้วย รวมทั้งปริมาณการผลิตที่มีน้อย และราคาตลาดต่ำ จากการคาดการณ์การผลิตยางภาคเอกชนต่ำกว่า ภาครัฐประมาณร้อยละ 25-40 ผู้ประกอบการจีน จึงประสบปัญหาทางการลงทุน และจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้า ซึ่งส่งผลให้อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของจีนนั้นมีภาวะการขาดดุลการค้าเรื่อยมา และโอกาสที่จะได้ดุลการค้าจากการส่งออกนั้นเป็นไปได้ยากมาก เนื่องจากสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ และเทคโนโลยีการผลิตนั้นไม่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม